

es saia

D'ALGAIDA

nº 45

Setembre de 1.984

preu: 65 ptes.

Fotografia dels al.lots que anaven a l'escola de Pina l'any 1.930, fa 54 anys. El mestre nomia Franco i els 40 al.lots, començant d'esquerra a dreta i de dalt a baix, són:

1ª fila: Biel "Palamet", Miquel "Reó", Pep "Conet", Joan "Boi", Bernat "de sa Farinera", Joan "Campet", Joan "Xerret", Toni "de Son Moll", Pere "Sabater".

2ª fila: Josep "Corró", Toni "Petrero", Biel "Xiscos", Toni "Perull", Toni "Pujeló", Andreu "Bernadí", Pep "Escolà", Tomeu "Petrero", Jaume "de Son Moll".

3ª fila: Joan "Merris", Bernat "Miquelet", Miquel "de Son Jaume Maig", Tomeu "Escolà", Bernat "Sastre", Guillem "Xiscos", Biel "Pujeló", Toni "de Son Gat", Toni "Quistó", Tomeu "Putxet", Tomeu "Conet".

4ª fila: Rafel "Real", Joan "Petrero", Tomeu "Bou", Bernat "de Son Jaume Maig", Toni "Cunill", Guillem "Sabater", Joan "de Son Palou", Valentí "Valentí", Miquel "de Son Moll", Toni "de sa Farinera", Felip "Bou".

(Fotografia cedida p'En Pep "Escolà")

Editorial

VOT D'IGNORANCIA

Com sabeu, les persones -frares i monges- que professen una determinada orde religiosa estan obligades a fer unes promeses a Déu d'acomplir unes accions concretes: hi ha el vot d'obediència pel qual es comprometen a renunciar a la voluntat pròpia i sotmetre-la al judici d'un altre; el vot de castedat pel qual s'obliguen a una continència absoluta; el vot de pobresa que suposa el compromís d'un voluntari despreniment de tots els béns materials; el vot de penitència, etc.

Idò bé, al nostre poble hi ha moltes persones que sembla que hagin fet vot d'ignorància, que han fet professió de la seva ignorància i s'han compromès a no saber res o a saber molt poc en general i de coses concretes. Els parles del tema que sigui i la resposta és, si fa no fa, sempre la mateixa: "Jo de política no en vull saber res". "L'Ajuntament? No sé què dir-te". "Dels problemes de les Escoles jo en pas". "L'Església? Fa tants de canvis que jo no ho entenc". "No vull saber res de res: que em deixin viure tranquil".

N'hi ha que adopten un posat fred i callat i això els ha donat un títol de saviesa i capacitat, tot i la seva ximpleria. De fet, callen perquè no tenen res a dir ni s'han molestat a formar-se un criteri. ¿Heu vist res més segur, decidit, contemplatiu i seriós que un ase?

Hi ha una altra classe d'ignorància més grossera i més evident: és la d'aquells que sempre pontifiquen i quan comencen a parlar ho fan amb aquestes o semblants paraules: "I qui digui una altra cosa no pot esser més que un mentider o un ignorant".

La ignorància pot revestir les formes més variades i pintoresques; però, sigui quina sigui la forma preferida, no treu cap enlloc. I desentendre's dels problemes de la comunitat en què vivim, despreocupar-se de la realitat que ens envolta i "viure tranquil" és una de les formes d'ignorància més insensata i més culpable. No val dir que tanmateix no hi podem fer res: tots podem contribuir a millorar el nostre entorn.

Hi ha fets penosos i lamentables que són molt significatius de la salut espiritual i de la cultura d'un poble. Quan succeeixen, no és bo caure en la tentació de cercar-hi una explicació fàcil i còmode que no ens hi compliqui a nosaltres. Una postura més assenyada és la de reflexionar sobre lo que ha passat per mirar d'entendre-ho i posar-hi les solucions adequades si és que n'hi ha i podem aplicar-les.

Enfront d'aquest vot d'ignorància, de passotisme i de menfotisme, professem el vot de reflexió, de prudència i de sensatesa. Segur que ens anirà millor.

calaix de sastre

I.-ANIMALOTS PREHISTÒRICS (bis)

Haurem de retornar al tema del parc d'animals prehistòrics que, com sabreu si heu llegit els números anteriors d'ES SAIG, volen instal·lar dins el nostre terme, amb el vist i plau de l'Ajuntament. Les circumstàncies ho obliguen. En el "Diario de Mallorca" del darrer dia d'agost vàrem llegir aquesta notícia, que hem retallat perquè pugueu analitzar el seu contingut amb atenció.

A Valldemossa qualcú també intentà la col·locació d'un parc d'animalots, idea que fou rebutjada per motius paisagístics, ecològics i, sobretot, per un mínim de bon gust. La redacció del diari arriba a qualificar aquest projecte de "una horterada así de grande" i de "museo de los horrores".

Sense probablement saber-ho, el periodista ha ferit la nostra sensibilitat i orgull. A Algaida sí que en poden posar de bèsties així. A Algaida sí que no en tenim, de bon gust. A Algaida sí que els motius paisagístics no són importants.

Una vegada més s'ha demostrat que totes les afirmacions anteriors són vàlides per a les persones que regeixen a hores d'ara el nostre Ajuntament. Davant el seu interès en la instal·lació d'un parc d'aquests, que ja heu vist quins comentaris mereixen, no podem fer sinó demanar qui serà directament beneficiat de la realització d'aquesta obra. La comunitat algaidina, no.

Museo de los horrores

No se hará el museo de los horrores de Valldemossa. Afortunadamente la Comisión del Patrimonio, en su última reunión, decidió presentar un informe negativo, a la pretensión —Y no es ciencia-ficción— de colocar animales de plástico de unos cinco metros en plena Tramuntana. Los motivos son paisajísticos, ecológicos y, sobre todo de un mínimo de buen gusto. La comisión no admite horteradas así de grandes.

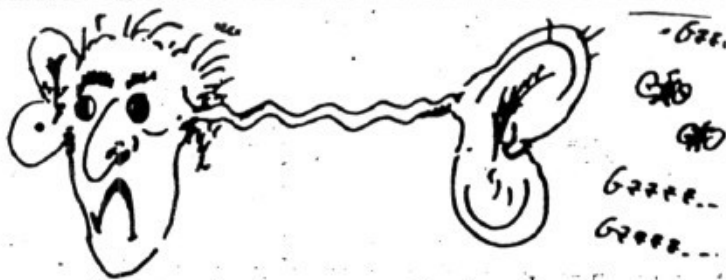
II.-L'EXCURSIÓ AL TORRENT DE PAREIS

És una activitat ja tradicional de l'Obra Cultural, que a més a més ha tengut molt d'èxit. Els qui hi anaren pogueren observar un paisatge que Miquel Costa i Llobera definí així:

Enmig de nues serres encrespades,
ones petrificades
del vell món remogut en temporal,
sembla que els genis del terror s'uniren
i fins al mar obriren
aquest paisatge per carrer triomfal.
I als qui no hi anaren, el poeta els vol recordar que...
Sols jugant la fatiga i el coratge
ateny aquest paratge
l'home de terra, caminant mesquí;
mes per l'esforç i la fatiga immensa
és alta recompensa
mirar lo que es pot veure sols aquí!

En Calaix desastre

m'han dit que diuen

Cada any, després de Sant Jaume, aquest Sord sent a molta gent que demana a veure qui ha de fer obra a sa placeta de devora Sa Plaça, perquè durant una temporada més o manco llarga hi ha un caramull de totxos i de maressos; després s'aclareix que és lo que serví per fer es tancat per amollar es coets... S'Ajuntament hauria de pensar si li conyendria posar a ses condicions per agafar ses festes, que han de retirar tots es trastos i fer net tot lo que hagin embrutat. Devers ses Escoles encara hi ha molts de papers i pots buits de ses verbenes, i ja ha passat més d'un mes.

I ara que parlam de Sant Jaume, direm que sentirem molta gent que s'estranya-va de que no obrissin ni Can Fullana ni Can Mulet. A lo millor això va ajudar a que sa Plaça semblàs encara més morta durant ses festes. Es lo que deia un que li agrada beure qualche copeta de conyac: "Ara has de repetir ses visites an es cafès, i fa vint anys podies voltar sa Plaça i ja te n'anaves servit". ¡Això deu voler dir que es poble no beu tant com abans, que hagin tancat tantes bodegues i cafès?

Però hem de pensar que encara és pitjor lo que ha passat amb sos barbers: fa una vintena d'anys n'hi havia un a Cen Maiol, a Can Caragol, an es Bar, a Ca Madò Beneta i tres o quatre més que només tenien barberia. I avui Algaida ha quedat sense cap barber. I no és que ho regalin, això de tallar es cabells! S'Ajuntament haurà de declarar aquesta activitat "de protecció oficial" o "d'interés social" (com es safari d'animals prehistòrics o sa fàbrica d'asfalt), perquè si no aviat pareixerem "hipis" tots els algaidins.

Se veu que es politics estan de vacances i es municipal nou (i es vell) no han rebut ordres molt severes, perquè sa circulació segueix igual que quan teniem un sol municipal. N'hi havia molts que ja ho deien, que passaria això. Però esperau un poc i ja veureu com en començar en sèrio tots aquests merders s'arreglaran de cop.

Mos convendria parlar de coses més agradables que sa circulació i s'Ajuntament. Per exemple, des joves i des padrins. En qüestió de pocs dies hi hagué dos actes molt simpàtics: es primer va tenir lloc a Lluc; quan va acabar es campament des Grup d'Esplai els al.lots, es monitors i es pares passaren tot lo dia plegats, feren un bon arròs i lo que hi va haver més va esser bon humor i alegria. "És curiós -mos deia un- com gent que abans mirava es Grup d'Esplai com una cosa rara, molt polititzada, ara s'hi han integrat plenament i han comprovat que tot allò eren bubotes que qualcú procurava que vessin allà on no n'hi havia".

En quant a sa festa des padrins, anaren tot lo dia fora corda: missa, dinar, bromes i una bona vetlada de lo més animada; n'hi havia molts que tenien una ballera rabiosa, però no gosaven sortir. Un va proposar que l'any qui ve fessin carreres a peu, però trobaren que valia més organitzar un campionat de set i mig, truc, burro o "ramiro", que és de lo que estan entrenats.

Per cert que hem sentit a dir que això de sa residència està fet. Lo que no està tan clar és es consultori des metges, o s'ambulatori; es que anaren a Montuiri a festa veren inaugurar-se es d'allà i trobaren que això és lo que fa falta a Algaida.

Aquests pineros, aquests pineros... ¿Que vos pensau en què s'han fixat? Idò que cada any a Algaida hi havia un trofeu pes màxim goleador, manco enguany, que li tocava a un pinero. Sé cert que molt poca gent s'hi havia fixat en aquest fet, almanco d'algaidins.

S'excursió des Torrent de Pareis, altra vegada, fou un èxit. Els organitzadors deien que mai hi havia anat tanta gent: 47 la feren a peu. Allò pareixia sa Plaça quan hi toca sa música (que, per cert, hi toca molt poques vegades). I lo bo és que molts des que hi anaren, pensen tornar-hi l'any qui ve. A més, enguany ja va esser internacional: francesos, una anglesa, molts de pineros...

Aquest mes d'agost hem tornat a sentir comentaris damunt ses Escoles i, com quasi sempre, negatius. Aquesta vegada són molt negatius. Ja aniria bé que en sentíssim qualcun de comentari favorable, d'en tant en tant, però crec que nos podriem conformar si no en sentíem cap, això voldria dir que la cosa anava millor.

Quasi cada any, després de Sant Jaume, hi ha problemes a ses Escoles: o es serveis s'han espenyat, o embossat es waters, o hi ha molta brutor per defora... Enguany hi ha hagut problemes més greus, fins i tot més que l'any passat, en què se va expulsar uns al.lots algaidins de ses Escoles des seu poble. Com deim, aquesta vegada ha estat un fet molt més greu que fa que molta gent se demani: què passarà l'any qui ve si això va empitjorant de cada any?

Ara que està a punt de començar un nou curs és hora que reflexionem tots: al.lots, mestres, pares, polítics, associacions de tot tipus, però sobretot sa de pares... i mirar cada un si tenim qualche mica de culpa, petita o grossa, de lo que està passant, i, entre tots, procurar posar-hi remei.

Si el futur del poble està en el bon funcionament de ses nostres Escoles...

Un mos comentava que a Algaida no hem tengut mai un control molt estricte de ses obres que es fan, però lo que és ara ja és una cosa fora mida. Tothom fa lo que li passa pes nassos amb una total impunitat. Aviat mos miraran com a bitxos rars a tots es qui encara demanam permís en haver de fer obra.

Es clar que difícilment es poder posar exigents en aquest sentit ses nostres autoritats perquè sa majoria des que governen fan o han fet fa poc obres il.legals, sense demanar permís i sense pagar les taxes corresponents.

Podriem dir noms, però no val la pena perquè tots els sabeu de sobres.

Un mos deia que això no és vera, perquè s'altre dia es municipal en va aturar una d'obra. Ara bé, pareix esser que no és perquè fos il.legal, sinó perquè afectava es pas a una finca des batle.

Un Sord

"ES FORN DE SA CREU". Ara començam a anar. Ja és ben hora de veure qualche ròtul comercial en la nostra llengua. Com a premi, li farem un poc de propaganda. I li feim gratis, de franc i sense pagar res.

PLUVIOMETRE

Després d'uns mesos de sequedat absoluta, per l'agost ha plogut un poc, concretament

14'3 litres per m².

Ha acabat l'any agrícola que, com sabeu, va de dia 1 de setembre del 83 a 31 d'agost del 84. Idò bé, segons ens informa l'apotecari Gabriel Martorell, les pluges caigudes en aquest període representen

362'2 litres per m².

que és el més baix dels darrers 51 anys ja que des de 1.933 no n'hi havia hagut cap que baixàs dels 400 litres per m².

Com veis, el dèficit que duim és molt considerable i seria ben necessari que plugués bastant a fi de recuperar un poc d'aquest dèficit que hem anat acumulant.

SALUT

SA DIARREA

Es l'expulsió d'excrements fluids (líquids o pastosos), acompanyada generalment d'un augment del número de deposicions diàries.

Es produeix quan hi ha una alteració en el trànsit intestinal que ocasiona un augment en la velocitat de digestió en relació als processos normals; aquesta velocitat en la digestió dóna lloc a un hiperperistaltisme amb la consegüent insuficiència d'assimilació dels aliments; això es tradueix en l'aparició en els excrements de residus d'aliments mal digerits que al cap d'un cert temps només són líquids.

Hi ha moltes classes de diarrees, perquè quasi totes les afeccions del tub digestiu poden ocasionar-ne. Aquí ens referirem a la diarrea aguda.

Sol començar a les poques hores o en un parell de dies després d'haver ingerit l'agent que la causa (aliments contaminats, medicaments com laxants, antiàcids, antibiòtics, etc.).

Després s'instaura de manera brusca un quadre abdominal que es caracteritza per dolors còlics que obliguen el malalt a encorbar-se; seguidament hi ha expulsió de feces diarreïques que de principi poden ser pastoses o sòlides, però aviat es tornen fluides i arriben a esser completament líquides. Quan el trànsit és ràpid hi sol aparèixer moc i a vegades un poc de sang. També és normal que es presentin vòmits i nàusees.

Pot haver-hi febre, però això ja depèn de quin sigui l'agent causant.

La majoria dels episodis de diarrea aguda són d'origen víric o bacterià i per regla general no precisen d'un tractament específic: basta seguir una dieta durant uns quants de dies com la que, a títol orientatiu, indicam:

Primer dia:

-Aigua mineral (o aigua bullida amb un poc de llimona a fi de donar-li un millor sabor).

-Brou de verdura colat (arròs, pastanaga, ceba i api bullits amb un poc de sal).

-Llet d'ametla.

S'ha de menjar un poc cada 2-3 hores, alternant els líquids.

Segon dia:

Sense deixar lo anterior, s'ha d'anar afegint gradualment lo següent:

-Arròs bullit amb oli i sal.

-Pollastre bullit.

-Ous passats per aigua.

-Sucs naturals (taronja, llimona).

Tercer dia:

I fins que s'aconsegueixi la normalització, es farà un règim amb la combinació dels següents aliments:

-Llet d'ametla.

-Llet condensada.

-Arròs bullit, sèmola, pasta per a sopa.

-Brou de pollastre amb verdures.

-Carn de xot, vadella o pollastre, bullida o torrada.

-Peix blanc bullit.

-Pa torrat.

-Poma rallada.

-Yogurth natural sense sucre.

Són aliments contraindicats en cas de diarrea:

-Verdura cuïta o crua.

-Patates.

-Ous crus.

-Llet de vaca.

-Llegums seques.

Alexandre Pizà

SA LOCOMOTORA DE S'ESPLAI

S'Esplai és educació per sa convivència, és viure sa Natura. Aquest mes d'Agost, de dia 15 a dia 12, es Grup d'Esplai ha anat d'acampada a Lluc. Anar de campaments és fer amics, és viure envoltat d'arbres, és jugar, nedar, fer neteja.

Jo també hi vaig anar i ho vaig passar molt bé; per això, vos vull contar un parell de coses que vàrem fer per allà:

Vàrem acampar a un lloc que li diuen "Es Pi", tot envoltat de muntanyes i ple d'arbres.

Es dilluns dematí, quan vàrem aixecar-nos, ens trobàrem amb una gran sorpresa. Havia vengut un nou amic a veure'ns: N'Aureli, un titella molt empagador. Anava amb un vestit preciós, duia ulleres i un capell. N'Aureli ens va convidar a una festa que farien es titelles es dissabte, però ens va dir que per anar-hi havíem de disfressar-nos de titella.

Tots noltros, molt interessats per assistir a la festa, al llarg de la setmana ens vàrem preparar es disfres: férem caretes i vestits. N'hi havia de tota casta!

També, vàrem anar a nedar a sa piscina de s'Escolania i de visita an es Monestir, i es divendres vàrem assistir a un homenatge a Costa i Llobera.

Sense donar-nos compte arribà es dissabte: es dia de sa festa. Tots hi vàrem anar, ballàrem i jugàrem, nins i nines, cuineres i monitors, passant-ho molt bé.

De ses cuineres i monitors, fins ara no n'havia parlat. però hi pens. ses cuineres feien uns dinars i uns sopars per xupar-se es dits. Però lo més bo de tot és que sempre estaven alegres. Un dia, fins i tot, ens varen servir es dinar amb flocs de colors damunt es cap.

Es monitors feren molta de feina, perquè tots es nins i nines que eren a Lluc ho passassin molt bé. Ah! es monitors m'han dit que pensàs a dir-vos que es campament ha estat s'activitat final des curs i que es mes que ve, començarà de bell nou es curs de s'Esplai: que ja vos diran coses.

A reveure.

Estam a principis dels anys 60. L'escena correspon a la representació de l'obra "Don Ventura veranea". Els actors són: Toni Cañellas, Francisca Cañellas i Gabriel Janer Manila.

PINA

COMENTARI: Pina, com sabeu, és un poble petit i a vegades les notícies són escasses. Noltros procuram recollir en aquesta plana lo que succeeix i els problemes que té Pina. A qualcú li pot parèixer que a vegades escrivim aquí coses que són dois o que són fets insignificants, emperò aquesta plana és per això, per recollir els fets, problemes i queixes dels pineros, que a lo millor per a un poble més gran no tenen importància o, si la tenen, queden eclipsats per altres aconteixements més importants. Aquests tipus de fets sí tenen importància per a Pina i pels pineros i creim que és la nostra obligació donar-ne compte.

Un d'aquests fets pot esser, per exemple, el següent: Un problema que ha sorgit ara a l'estiu són els camions externs que vénen a carregar aigua a un pou de Pina i que han de passar per dins el poble, pel carrer Major; i ho fan a tota velocitat per arribar a carregar abans d'un altre, amb el perill que això suposa pels al.lots que juguen pel poble, ara en major número per mor de les vacances. Un pinero, davant això, va anar a xerrar amb un d'aquests camioners, cosa que mos pareix molt bé, ja que hi va faltar poc per atropellar un al.lbt; emperò creim que davant les queixes del poble en aquest tema, hauria d'esser el caminer o les autoritats els qui haurien de cridar l'atenció i advertir els camioners que respectin les limitacions de velocitat que hi ha a l'entrada del poble o de lo contrari se'ls multarà, això abans que hi hagi qualche desgràcia, que seria molt més lamentable. El fet queda exposat o denunciat; esperem que se prenguin mesures, que, com veis, no és tan mal de fer.

NOTÍCIES: El proper dia 26 de Setembre és la festa dels Patrons de Pina Sant Cosme i Sant Damià, que esperam que com cada any revestesqui la solemnitat pròpia de la diada. Enguany, segons hem sentit a dir, potser que també es facin les festes populars del poble, que, com sabeu, encara no s'han fetes; és tot lo que podem dir, ja que quan redactam aquesta plana no podem confirmar la notícia.

Encara que amb un poc de retràs, hem de donar l'enhorabona al pinero Pere Oliver Cirer, que es va proclamar brillant guanyador del torneig d'escacs disputat a Algaida per les festes de Sant Jaume.

El passat mes d'agost es va fer una excursió al Torrent de Pareis, organitzada per l'O. C. B. d'Algaida; hi anaren 12 pineros, xifra bastant considerable.

L'Ajuntament ha instal·lat dues papereres a la plaça de Pina; així que ja ho sabeu, a partir d'ara no s'hauria de veure cap paper tirat per la plaça.

Recollim aquí la notícia de la mort d'En Miquel Aloy Llach, que podem dir que era el xeremier més vell de Mallorca; encara que d'ençà que es va casar vivia a Sencelles, era natural de Pina, de "Can Colom".

DEFUNCIÓ: Dia 28 d'agost va morir n'Antoni Oliver Llabrés, als 71 anys. En pau descansi!

Xesc Oliver

Segueix a la plana següent.

Amb motiu de la festa de la Mare de Déu de Lourdes de Son Perot, que es va fer el passat mes d'agost, aquí teniu aquestes gloses:

A LA MARE DE DÉU DE SON PEROT

De Lourdes anomenada
dins aquell coster que hi ha
de la Mare de Déu estimada
una imatge venerada
que llustres ha vist passar.

Els raigs de la llum primera
cada dia dematí
il.luminen la ramera
que du tanta d'esponera
fent més estret el camí.

Es sol mira de passar,
a ses branques cerca bretxa
per anar a il.luminar
la Mare de Déu que està
just a devora una encletxa.

Per qui la vol contemplar
sa natura hi és tota,
molts d'ullastres i pinar
i una fonteta a su-allà
que ratja de gota gota.

Hi ha estepes i revells
i moltes mates mosqueres,
hi ha tords i estornells,
i moltes classes d'aucells
per allà van de ses seves.

Dins aquelles sementeres
quan es temps ja va estivant
pel mig i per ses voreres
un estol de cadernerres
espipellen flors de card.

Per davall aquelles penyes
senten qualque picarol,
això mos dóna ses senyes
que hi ha un parell d'ovelles
que s'arreconen des sol.

Abans de pondre's es sol
ja hi comença a fer fosca;
a dins es petit redol
no gosant alçar es vol
hi viu una pillamosca.

Bernat Coll Servera

E S S A I G

Bolletí de l'Obra Cultural

d'ALGAIDA

mensual D.L. P.M. 495-1980.

dirigeixen: Delfí Mulet

Francesc Antich

administra: Llorenç Oliver

mecanografia: Mireia Mulet

fotografia: Joan Balaguer

dibuixen: Jaume Falconer

col.laboren: Andreu Oliver

Pere Mulet

Jaume Balaguer

Alexandre Pizà

Joan Trobat

Joan Mulet

Cat. Martorell

Xesc Oliver

Antoni Garau

Jerònia Oliver

Miquel Serra

Domicili: Rei, 1. ALGAIDA

Tel. 665042/272576

ES SAIG es responsabilitza
només de l'Editorial.

Imprimeix: Apostol y Civi-
lizador. PETRA.

*Un sol
fi:
Mallorca.*

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

SES ESCOLES

De tots és sabut que un grapat d'al.lots entraren a ses escoles i hi feren destrossa; per tant, no és una notícia ni nova ni fresca.

Pel poble han circulat rumors i comentaris de tota casta, no tan sols sobre els desastres que feren sinó també sobre la identitat dels seus autors i respecte a quantes vegades hi havien entrat. Al final pareix que s'ha decidit expulsar els tres al.lots que encara estudiaven a les escoles.

És molt difícil jutjar uns fets i uns al.lots i determinar un veredicta que no sols sigui just sinó també que eviti que aquests fets se puguin tornar a repetir, ja que no és el primer any que hi ha vandalisme a dins les escoles.

Sense voler prendre part ni partit voldria explicar-vos els fets i fer una sèrie de reflexions. Després que cadascú pensi la seva.

Dins la primera setmana d'agost ja es va detectar que s'havia forçat una persiana del magatzem i que uns prestatges havien tombat; es romperen unes quantes coses que segurament caigueren quan va tombar. En aquells moments es va pensar que per un descuit havien deixat la finestra mal tancada ja que feia poc que havien acabat les festes.

Dues setmanes després, concretament dia 14, es va trobar que dins el magatzem s'havien espanyat tassons de vidre, escampat un pot de pintura, espaguettis, canyetes, etc.; a més, algú havia obert la vidriera del menjador. Pareix esser que no hi havia més mal.

Els dies 17, 18 i 19 varen esser els dies de màxima activitat dels implicats i quan es va fer la gran destrossa. Pareix esser que abans que succeïssin els fets l'Ajuntament ja sabia que havien entrat a les escoles i no hi havia posat remei. Les barreres seguien obertes dia i nit i no hi havia vigilància.

Una vegada que es descobreix tot se cerquen els culpables i es convoca el Consell de Direcció del Centre; es reuneixen i decideixen l'expulsió dels autors dels fets. En haver acabat, fan entrar els tres al.lots a la reunió perquè declarin i expliquin com i per què ho feren. També es decideix que sigui l'Ajuntament qui doni una solució per resoldre qui ha de pagar les despeses dels mals materials. El regidor de Cultura, sense haver consultat a la Permanent ni a la Comissió de Cultura, hi ve a bé.

Davant tots aquests fets me faig unes preguntes a les quals no hi trob fàcil resposta.

Per què no hi ha una vigilància així com cal, per part de l'Ajuntament, a les escoles? No es tracta de tenir les barreres sempre tancades; crec que han d'estar obertes per poder-hi anar a jugar, però a unes hores determinades i amb algú que vigili.

Per què els nins d'Algaida estimen tan poc les seves escoles? Això és el que més ens hauria de preocupar i mirar de trobar-hi una solució. No és la primera vegada que passen coses, tots ja ho sabem, qualche motiu deuen tenir per actuar així, quin?

Per què el mal el feren, principalment, a llocs determinats?

Què ha fet i per què ha servit l'Associació de Pares?

Per què tot això?

Aquestes preguntes me les faig amb la més bona intenció del món, no voldria que ningú se sentís ofès; tampoc no pretenen -voldria que això quedàs ben clar- posar en dubte el nivell pedagògic i professional dels ensenyants; només vull fer unes reflexions damunt uns fets davant els quals no podem per més temps aclucar els ulls. Amb aquests actes els al.lots d'Algaida han manifestat uns sentiments, intentem trobar-hi una solució, és el que ells volen. I per ventura no és tan difícil.

És un problema de tots, pares, ensenyants i Ajuntament.

Estam davant un tema espinós i que pot ferir susceptibilitats, però ja es fa necessari parlar-ne obertament.

Andreu Majoral

OBRES IL·LEGALS?

Obrim aquesta secció que serà ben senzilla perquè ens limitarem a mostrar-vos cada mes un parell d'obres suposadament il·legals. (Fixau-vos bé que el títol va amb interrogants). Quan la començam, només estam segurs d'una cosa i és que no esgotarem la matèria i que podrem gastar molts de rodets o rotlles de pel·lícula. En tenim tantes d'obres suposadament il·legals dins el nostre terme que no acabarem la matèria prima.

- "Però bé -potser digueu-: què és lo que preteneu? Emprenyar qualcú?" No, no és aquest el nostre objectiu. La nostra intenció va dirigida més bé a despertar la consciència de tots davant aquest desgavell urbanístic que no du camí d'aturar-se. Val a dir que som pessimistes, que no esperam gran cosa de la nostra feina, però que no es digui que no ho hem denunciat i hem cridat l'atenció sobre el tema.

I basta de presentació. Vet aquí les dues primeres "meravelles".

Caseta situada en el camí de Son Munar d'En Barraquer.

Caseta de Darrera Ses Vinyes.

MOLTS MOS HEM EQUIVOCAT

A dins la Humanitat
han passades moltes coses:
de dolentes i de bones
se pot dir en veritat.
I cada qual és anat
a engrandir a casa seva;
això n'és forma i manera
de perdre sa amistat.

Però el moment ha arribat
amb s'ordre que ha vingut;
que un vell no fa res agut,
tot ho fa equivocat.
Ell que s'impuls ha donat
an es fill, també a sa filla;
es parament molt valia
i son pare li ha pagat.

També un pis li comprà
per estar acomodada,
i per no veure-la enfadada
un cotxe li regalà,
i cap bes li va donar
per tenir cara ruada:
és mala vida passada
per sa família pujar.

Ara que ha tornat vell
fa nosa a casa seva;
sa seva olor los molesta,
tot ho fa anar an es bordell,
només li miren sa pell
i tot el seu desdentat;
és un món tot refusat,
no sona es seu cascavell.

Tu posseeixs sa riquesa
que de jove acumulares
i de tot t'afluixares:
aquesta fou teva empresa.
I t'ha fallat sa promesa
en què vares confiar,
el món tot mos canvià,
imperant molta flaqueza.

Ara mos sentim vençuts
perquè anam carregats d'anys;
dins un món de molts d'enganys
anam perdent es remucs;
mos miren casos perduts,
perdent-mos tot es respecte:
aquest n'és es gran concepte
del món nou que ha vingut.

Mos falta sa decisió
per noltros s'estar bé,
sa unió hem de fer
i en tot ser homo major,
amb tota sa decisió
en noltros hem de pensar
i en conjunt fer aixecar
un palau amb distinció.

Allà no-res faltarà,
aigua corrent i jardins
i en el llit uns llençols fins
perquè mos puguem tapar
i poder-mos passejar
amb tota tranquil·litat:
és nostre i ho hem pagat
i es fill ja s'arreglarà.

Climent Garau i Salvà
Llucmajor, 10-8-84

MOVIMENT

NAIXEMENTS

DEMOGRAFIC

DEFUNCIONS

-Dia 30 de Juny:
Pedro Juan Oliver Sastre als 71 anys.

-Dia 27 d'Agost:
Antoni Oliver Llabrés als 72 anys.

-Dia 24 de Juny:
Catalina Maria Martorell Fullana filla
de Mateu i Catalina

-Dia 3 de Juliol:
Gabriel Gomila Puigserver fill de Tomeu
i Miquela.

-Dia 1 d'Agost:
Margarita Bauzá Capellà filla de Guillem
i Margalida.

passatemps

★ PROBLEMA MATEMATIC

Un avió fa el trajecte d'una ciutat a una altra i necessita una hora i vint minuts. Quan fa el viatge de tornada pel mateix camí, emplea 80 minuts. Com s'explica això?

SOLUCIÓ: Suposem que vos haurau donat de tot d'una que no hi ha res que explicar. Fa els dos viatges exactament en el mateix temps, perquè 80 minuts és igual que una hora i vint minuts.

★ Fuga de vocals

L'.NY D.TZ. T.NG..R.M ..S
GR.N.TS . M.LS D'.NF.RC.R
. .S Q,. N. T.N.. P.
V. .PR.NDR. D. D.J.N.R
. S. N. F... B.D..S

T. M. R.NT.V.S S. C.R.
.MB P.R..L.S . P.CS F.TS:
J. N. .T C.N..X... .NC.R.
P.R. .R. S. Q... .TS

Solució a la passada fuga de vocals:

Aquest ase que ha bramat
és un ase bramador;
dau-li un aumud de segó,
que un i mig se n'ha guanyat.

Ella braveja que té
a s'Heretat deu marjades
i no hi cap un claveller
amb ses fuies acopades.

★

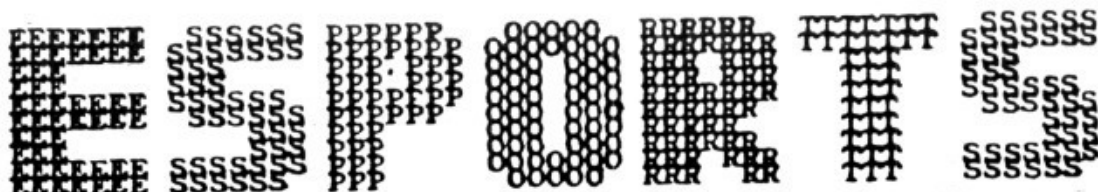
A	J	M	A	U	R	A	S	A
G	A	L	M	E	S	G	A	G
Ç	N	N	B	A	L	N	I	N
O	E	I	S	G	Ç	O	M	O
A	R	E	T	N	O	R	F	L
P	M	I	F	O	R	A	M	A
Y	A	O	E	E	B	L	U	L
S	N	A	V	R	Ç	L	N	L
V	I	I	T	O	A	I	F	I
O	L	L	E	S	S	O	R	V
O	A	L	L	E	P	A	C	U

Sopa de lletres

Localitzau el nom de 10 prosistes i narradors mallorquins. Ja sabeu que podeu llegir en horitzontal, vertical i diagonal, a l'endret i a l'enrevés.

P	A	T	S	O	C	E	M	A
F	I	D	E	U	U	L	V	T
O	E	C	C	A	V	L	O	S
L	H	R	O	T	A	O	Z	S
L	U	O	R	S	D	M	O	A
E	G	B	I	A	C	P	R	H
S	O	S	D	P	O	A	C	P
S	R	I	L	O	V	R	X	A
O	V	B	O	N	E	T	E	P
R	M	A	Y	S	R	I	L	O

Solució a la darrera sopa de lletres.
Recordareu que es tractava de localitzar el nom de 10 poetes mallorquins.

FUTBOL

Tot està a punt. El pròxim dia 9 comença sa lliga per a s'equip de Primera Regional. Desitjam que es Campionat sigui de plena satisfacció de tots els aficionats al futbol.

Fent una mica de repàs de s'equip, direm que fins ara hi ha 23 jugadors fitxats que són:

José Ramon Matas
Toni Capellà
Joan Cañellas
Miquel Ballester
Joan Garau
Pedro Janer
Delfí Mulet
Toni Mulet
Guillem Mut
Rafel Rafael
Mariano Valent
Joan Salas
Pep Juan
Pere Fullana
Toni Perelló
Miquel Tomàs
Miquel Rafael
Joan Pou
Víctor Mulet
Joan Fiol
Guillem Bibiloni
Toni Trobat
Gabriel Oliver

De cara a aquesta temporada, sa directiva i es jugadors han arribat a s'acord d'establir un sistema de primes en lloc d'oferir-los sopars i altres cosetes. Les primes acordades són:
Partit guanyat a casa: 10.000 ptes.
Partit empatat a fora: 10.000 ptes.

Partit guanyat a fora: 20.000 ptes.

Com se suposa, això són quantitats globals per partit que s'han de repartir entre tots es jugadors de sa plantilla.

També s'ha establert un sistema de penalitzacions per faltes als entrenaments, mal comportament dins es camp o indisciplina; sa penalització suposa deixar de cobrar una quantitat proporcional a sa falta comesa.

No cal dir lo que mos agradaria que es nostros jugadors guanyassin cada diumenge maldament haguessin d'arruïnar sa directiva.

Anim i a començar bé!

BILLAR

Es mes passat va començar sa competició pes sistema d'eliminadoris a fi de decidir es representants des nostros poble a sa ronda següent que se disputarà a Lluçmajor. Es primers classificats i, per tant, es nostros representants són: Mestre Antoni "de Son Gustí", En Tomeu "Vistós" i en Pere "Serral".

A sa pròxima prova (modalitat lliure) se classifiquen es tres primers. Esperam que tots tres siguin algaidins.

PIPERS

Incluim es pipers en aquesta secció encara que qualque lector mos ha posat en dubte que realment sigui una activitat d'aquest caràcter. Lo que no es pot negar és es moviment i ganes de fer feina des Club de Pipers des nostros poble.

Per de prompte, dia 22 de setembre se disputarà en el Poliesportiu (Local social) es Primer Campionat de Balears de fumada lenta. Això suposa posar-se al davant d'aquesta primera fumada competitiva a nivell de totes les illes amb es compromís i sa responsabilitat que comporta.

Sa inscripció és lliure i costa 500 ptes.

Coincidint amb es 5è. Campionat d'Espanya d'aquesta modalitat, es Club de Pipers d'Algaida ha organitzat un viatge a Barcelona, ciutat on es disputa sa prova, si bé s'arribarà fins a Andorra. Esperam que, a més de fer turisme, es nostros pipers tenguin èxit.

Joan Trobat

UNA XERRADETA... (acabament)

un "Monetari de D. Francesc Truyols", una biografia de D. Miquel Maura, una de D. Gabriel Mariano Ribas de Pina, una "Petita història de Randa", el llibret "La muntanya dels tres Santuaris" en què faig una breu història de Sant Honorat, Cura i Gràcia. També tenc una "Breve historia del Santuario i Colegio de Ntra. Señora de Lluc".

I com és que no s'ha decidit a fer una història d'Algaida?

Me n'han parlat moltes de vegades per fer-la i si no m'he decidit ha estat sobretot perquè s'Arxiu Municipal està molt desordenat i s'hauria de començar per arreglar s'Arxiu. Aquesta història d'Algaida l'hauríeu de fer es joves. Per cert que me va agradar molt es treball que féreu voltros dos sobre els establiments de Punxuat i Treurer.

Actualment vostè és conservador de la Biblioteca de La Real. Mos podria parlar de sa Biblioteca i de sa seva feina?

Quan el P. Verd va dir missa nova, sa seva família li regalà cinc-mil duros que va destinar a comprar sa biblioteca de D. Jeroni Rius. Això era devers l'any 30. Així va néixer sa Biblioteca de La Real que després hem anat incrementant, sempre amb pocs recursos i sense subvencions. Així i tot, tenim manuscrits, incunables i llibres antics de bastant de

valor. Sa peça més valuosa és sens dubte es llibre del Consolat de Mar que fa poc ha publicat el Professor de la Universitat de Basilea Germà Colom. Sa meva feina és sa d'ordenar i catalogar ses noves adquisicions i fer un fitxer que faciliti sa feina dels investigadors que vénen a consultar-la.

Hi ha gent que creu que sa Biblioteca és sa primitiva des monjos, però no és així. En Ramon Llull va deixar es seus llibres a La Real i en Hyllgarth va publicar un catàleg d'aquest llibres, però sa veritat és que no se n'ha trobat res d'aquesta deixa.

I en quant a projectes?

Jo ja no en puc fer molts de projectes. Sempre estic fent coses; per exemple ara prepar un pregó de ses festes de Sa Calatrava, un barri d'una història molt interessant perquè era es Call on vivien es jueus i personatges tan importants com en Jafuda Cresques i altres. Però, com dic, es meu projecte més immediat és estar bé amb Déu i esperar i confiar que me vulgui en el Cel.

Acabam aquesta xerradeta i deixam el P. Munar a Sant Honorat, l'ermita més antiga de Mallorca: ell coneix molt bé la història d'aquests paratges i d'aquestes parets que són part important del nostre passat.

Pere i Joan Mulet

CONVIDADA

El pròxim dia 30 de setembre a les 6 del capvespre a la nostra església d'Algaida seré ordenat prevere per D. Teodor Ubeda, bisbe de Mallorca.

Des d'aquí vos hi voldria convidar a tots. Algaida m'ha vist néixer i créixer; i ha estat al llarg d'aquests anys el que més he estimat. Per això m'agradaria que m'acompanyàssiu tots en aquest moment tan transcendent de la meua vida i de l'església d'Algaida.

Vos hi esper a tots.

Pere Follana

una xerradeta amb...

EL P. MUNAR

Vàrem mantenir aquesta xerradeta amb el P. Gaspar Munar i Oliver a mitjan agost. Asseguts a un banc de pedra a l'esplanada de Sant Honorat, a l'hortet i jardins que allà hi ha. Als nostres peus s'extén la planura de Llucmajor i al fons, entre la calitja, tot just es destria l'illa de Cabrera.

Als seus 85 anys, el P. Munar dóna sensació d'una gran vitalitat que, sobretot, es manifesta als seus ulls, eixerrits i penetrants; també les seves mans es mouen inquietes, acompanyant les seves paraules. La conversa és amena; la memòria del P. Munar és segura, a penes sense vacil·lacions, encara que parli de fets i circumstàncies ja llunyanes. La seva amabilitat és franca i senzilla, sense exageracions.

Vostè va néixer a Pina fa...

Fa 85 anys, exactament dia 13 de febrer de 1.899; som un homo des segle passat. I vaig néixer amb una inclinació a ser capellà: l'any 1.910 -tenia 11 anys- vaig entrar al Seminari. Per això em vaig allunyar de Pina, perquè només hi anava qualche temporadeta en s'estiu. Hi conec poca gent, es que més o manco són de sa meva edat, i ja en queden pocs. Per cert que era s'únic Gaspar que hi havia i és que feia es nom des meu padrí que era de Llorito.

Com dic, vaig anar al Seminari on vaig estudiar fins l'any 1.916 en què vaig entrar a sa Congregació dels Sagrats Cors. Havia estudiat mitja carrera de capellà quan vaig canviar. En es Seminari estava molt bé, tenia beca de primera, però me vaig sentir atret per sa Congregació. (Mos explica el P. Munar que els seminaristes pagaven uns una pesseta diària i altres sis reals i la beca que ell tenia el situava entre aquests darrers amb uns certs avantatges).

Quan vaig entrar a la Congregació hi havia 13 pares i 17 germans, amb cases a Palma, La Real, Sant Honorat i Lluc. Es noviciat era a Sant Honorat. Als 23 anys, dia 21 de maig de l'any 22, vaig dir missa nova.

Quina ha estat la seva trajectòria com a capellà?

Es deu primers anys vaig estar a La Real, primer com a Vicari i després com a Superior. Aquests anys hi férem moltes reformes, sobretot l'any 29 coincidint amb el VIIè Centenari de la Conquesta de Mallorca. D'allà vaig passar a Ciutat durant sis anys i l'any 39 em feren Superior General, càrrec que vaig exercir per espai de 24 anys. Sa Congregació havia augmentat i l'any 59 teníem 70 estudiants. També vaig esser professor de Moral des Seminari 33 anys. Ara estic mig retirat: treball a sa Biblioteca de La Real i sempre que puc vénc a passar temporades aquí, a Sant Honorat.

Passam a una altra vocació seva, la d'investigador. Quina ha estat sa seva feina en aquest camp?

Vaig començar treballant a sa revista "Lluc" on hi he publicat molts d'articles. Es primer llibre que vaig publicar va esser sa "Vida del P. Jaume Rosselló". Va seguir "Santuarios Marianos de Mallorca", una obra molt difícil de trobar actualment i de ses que més satisfet estic. Ha publicat una història de Lloret de Vista Alegre, una de Porreres en dos volums,

(Segueix a la plana anterior)